

No. 28009

**BRAZIL
and
SURINAME**

**Protocol for the establishment of a programme of cooperation
in the field of research on pathogenic agents affecting
the oil-palm, supplementary to the Basic Agreement on
scientific and technical cooperation. Signed at Parama-
ribo on 3 March 1989**

Authentic texts: Portuguese and Dutch.

Registered by Brazil on 28 March 1991.

**BRÉSIL
et
SURINAME**

**Protocole pour la mise en œuvre d'un programme de
coopération en matière de recherche sur les parasites du
palmier à huile, complémentaire à l'Accord de base rela-
tif à la coopération scientifique et technique. Signé à
Paramaribo le 3 mars 1989**

Textes authentiques : portugais et néerlandais.

Enregistré par le Brésil le 28 mars 1991.

[PORTUGUESE TEXT — TEXTE PORTUGAIS]

AJUSTE COMPLEMENTAR AO ACORDO BÁSICO DE COOPERAÇÃO CIENTÍFICA E TÉCNICA CELEBRADO ENTRE O GOVERNO DA REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL E O GOVERNO DA REPÚBLICA DO SURINAME, PARA O ESTABELECIMENTO DE UM PROGRAMA DE COOPERAÇÃO NA ÁREA DE PESQUISA SOBRE AGENTES PATÓGENOS DO DENDÊ

O Governo da República Federativa do Brasil

e

O Governo da República do Suriname,

Considerando que, em 22 de junho de 1976, a República Federativa do Brasil e a República do Suriname firmaram o Acordo Básico de Cooperação Científica e Técnica;

Considerando que o parágrafo 2 do Artigo I do mencionado Acordo Básico prevê que os programas e projetos no campo da cooperação científica e técnica serão objeto de ajustes complementares específicos;

Considerando que a dendêicultura é uma das principais opções de cultivo permanente para a Amazônia do Brasil e do Suriname;

Considerando que a Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria - EMBRAPA e a Universidade Anton de Kom do Suriname vêm, há algum tempo, cooperando num programa conjunto sobre a pesquisa da doença "podridão da flecha", que afeta a cultura do dendê na Amazônia;

Considerando que existe expressa vontade por parte da Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria - EMBRAPA e da Universidade Anton de Kom do Suriname em estabelecer formalmente um programa colaborativo de pesquisa sobre agentes patógenos do dendê,

Acordam o seguinte:

ARTIGO I

Objetivos

O objetivo deste Ajuste Complementar é estabelecer um programa de intercâmbio científico na área da "podridão da flecha" do dendê, e de outras doenças que afetem a referida cultura, no Brasil e no Suriname.

ARTIGO II

Órgãos Executores

Os Governos da República Federativa do Brasil e da República do Suriname designam, respectivamente, como órgãos executores do presente Ajuste Complementar a Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria - EMBRAPA e a Universidade Anton de Kom do Suriname.

ARTIGO III

Características Específicas

1. A cooperação compreenderá a participação conjunta nas pesquisas a serem levadas a efeito no Brasil e no Suriname , através do intercâmbio de especialistas, intercâmbio de experiências e de informações técnico-científicas e intercâmbio de materiais para pesquisa.

2. Para a realização dos trabalhos conjuntos de pesquisa, a EMBRAPA e a Universidade Anton de Kom do Suriname se comprometem, através de suas unidades de pesquisa sobre o dendê, a colocar à disposição do Programa laboratórios, campos experimentais, equipes de pesquisadores, bem como campos de produção de produtores privados, mediante acordos que venham a estabelecer com os mesmos.

3. Ambas as Partes assegurarão ampla participação recíproca nos resultados decorrentes dos trabalhos conjuntos, tanto no Brasil como no Suriname, quer através de publicações, quer pelo uso de metodologias e processos que vierem a ser desenvolvidos pelos mesmos.

4. As atividades e os dispêndios de cada Parte deverão ser definidos em Planos Operativos Anuais, a serem acordados entre ambas, mediante troca de correspondência.

ARTIGO IV
Financiamento

1. As despesas com o intercâmbio de especialistas previstas no parágrafo 1 do Artigo III, acima, serão custeadas pela EMBRAPA e pela Universidade Anton de Kom do Suriname da seguinte forma:

- a) a Parte que envia pagará as passagens internacionais dos seus técnicos;
- b) a Parte que recebe arcará com os custos de diárias dos técnicos estrangeiros e os eventuais deslocamentos internos, necessários para o cumprimento da missão.

2. Os órgãos executores se comprometem a custear, cada um, anualmente, as passagens internacionais ou as diárias necessárias dos técnicos envolvidos no intercâmbio, segundo as necessidades estabelecidas nos Planos Operativos Anuais.

3. Os órgãos executores pagarão, a título de diárias para os técnicos visitantes, o valor em moeda local, correspondente ao das diárias pagas pela FAO aos seus técnicos e consultores, devendo o montante anual das diárias estar previsto nos Planos Operativos de que trata o parágrafo 4 do Artigo III, acima.

4. As viagens do pessoal técnico previstas nos Planos Operativos Anuais deverão ser confirmadas pelos órgãos executores, com antecedência mínima de 30 (trinta) dias.

5. O envio de materiais e equipamentos de um país ao outro reger-se-á pelo disposto no Artigo VI do Acordo Básico de Cooperação Científica e Técnica, sendo que as despesas correspondentes também serão definidas pelas Partes nos Planos Operativos Anuais.

ARTIGO V
Disposições Finais

1. A Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria - EMBRAPA e a Universidade Anton de Kom do Suriname se comprometem a prestar

assistência de emergência aos especialistas da outra parte que se encontrem cumprindo missões técnicas, no referente a eventuais doenças ou acidentes; no caso de morte no desempenho de suas funções no exterior, a responsabilidade será da Parte que enviou o especialista.

2. Aplicam-se aos especialistas designados para exercer atividades em território do outro país as disposições do Artigo V do Acordo Básico de Cooperação Científica e Técnica.

ARTIGO VI

Vigência

1. O presente Ajuste Complementar entrará provisoriamente em vigor na data de sua assinatura, e definitivamente quando o Governo da República Federativa do Brasil e o Governo da República do Suriname se informarem mutuamente, por via diplomática, sobre o cumprimento das respectivas formalidades legais internas.

2. O presente Ajuste Complementar poderá ser alterado por mútuo acordo entre o Governo da República Federativa do Brasil e o Governo da República do Suriname, prévio o cumprimento das respectivas formalidades legais internas.

Feito em Paramaribo, em 3 de março de 1989, em dois exemplares nas línguas portuguesa e holandesa, sendo ambos os textos igualmente autênticos.

Pelo Governo
da República Federativa do Brasil:

[Signed — Signé]

PAULO TARSO FLECHA DE LIMA

Pelo Governo
da República do Suriname:

[Signed — Signé]

EDWIN SEDOC

[DUTCH TEXT — TEXTE NÉERLANDAIS]

AANVULLEND ADDENDUM OP HET BASISAKKOORD VOOR
WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNISCHE SAMENWERKING
GESLOTEN TUSSEN DE REGERING VAN DE FEDERATIEVE
REPUBLIEK BRAZILIË EN DE REPUBLIEK SURINAME VOOR
HET VASTSTELLEN VAN EEN SAMENWERKINGSPRO-
GRAMMA OP HET GEBIED VAN ONDERZOEK NAAR ZIEKTE-
VERWEKKERS BIJ DE OLIEPALM

De Regering van de Federatieve Republiek Brazilië
en

De Regering van de Republiek Suriname,

Overwegende dat op 22 juni 1976, de Federatieve Republiek Brazilië
en de Republiek Suriname een Basisakkoord op het gebied van Weten-
schappelijke en Technische Samenwerking hebben gesloten;

Overwegende dat Paragraaf 2 van Artikel I van het onderhavige Basis-
akkoord bepaalt, dat programma's en projecten op het gebied van we-
tenschappelijke en technische samenwerking in specifieke aanvullende
addenda vastgesteld zullen worden;

Overwegende dat de cultivering van de oliepalm steeds een van de be-
langrijkste mogelijkheden op het vlak van de landbouw in het Brazi-
liaans en Surinaamse Amazonegebied zal zijn;

Overwegende dat EMBRAPA (het Braziliaans Instituut voor Landbouw
Onderzoek) en de Anton de Kom Universiteit van Suriname reeds enige
tijd samenwerken aan een gezamenlijk onderzoeksprogramma met betrek-
king tot speerrot, die de oliepalmaanplant in het Amazonegebied aan-
tast;

Overwegende dat zowel het Braziliaans Instituut voor Landbouw Onder-
zoek - EMBRAPA - als de Anton de Kom Universiteit van Suriname uit-
drukkelijk te kennen hebben gegeven prijs te stellen op een formeel
samenwerkingsprogramma op het gebied van ziekteverwekkers bij de oliepalm,

Zijn als volgt overeengekomen:

ARTIKEL I

DOEL

Het doel van dit Aanvullend Addendum is om een uitwisselingsprogramma samen te stellen op het gebied van speerrot bij de oliepalm en andere ziekten die de cultivatie ervan in Brazilië en in Suriname aantasten.

ARTIKEL II

UITVOERENDE ORGANEN

De Regeringen van de Federatieve Republiek Brazilië en de Republiek Suriname wijzen respectievelijk als uitvoerende organen van dit Addendum aan het Braziliaans Instituut voor Landbouw Onderzoek - EMBRAPA - en de Anton de Kom Universiteit van Suriname.

ARTIKEL III

BIJZONDERHEDEN

1. De samenwerking zal inhouden participatie van beide Partijen op het gebied van onderzoek in Brazilië en in Suriname middels het uitwisselen van deskundigen, ervaring en technische en wetenschappelijke informatie, evenals de uitwisseling van onderzoeksateriaal.
2. Teneinde een dergelijk gezamenlijk onderzoek te verwesenlijken (via hun oliepalm onderzoeksunits) komen EMBRAPA en de Anton de Kom Universiteit van Suriname overeen om laboratoria, proefvelden en onderzoeksteams beschikbaar te stellen, evenals de produktievelden van prive producenten, door middel van specifieke afspraken met laatstgenoemden.
3. Beide Partijen garanderen optimale wederzijdse participatie in de resultaten verkregen uit de gezamenlijke verrichtingen zowel in Brazilië als in Suriname, via publicaties of het gebruik van door hen ontwikkelde methodologieën en procédés.
4. De activiteiten en onkosten van de Partijen, overeen te komen middels wederzijdse correspondentie, zullen in jaarlijkse werkprogramma's worden omschreven.

ARTIKEL IV

FINANCIERING

1. Uitgaven in verband met de uitwisseling van deskundigen zoals aangegeven in Paragraaf 1 van bovenstaand Artikel III zullen door EMBRAPA en de Anton de Kom Universiteit van Suriname als volgt worden geregeld:

- (a) de zendende Partij zal de kosten voor internationale vliegbiljetten van zijn deskundigen voldoen;
- (b) de ontvangende Partij zal ten behoeve van de buitenlandse deskundigen de daggelden en kosten voor binnenlandse reizen, noodzakelijk voor de voltooiing van hun missie, vergoeden.

2. Ieder der Uitvoerende Organen stemt in om jaarlijks de kosten te vergoeden van vliegbiljetten en benodigde daggelden van bezoekeende deskundigen in het kader van de uitwisseling overeenkomstig de behoefte als neergelegd in het jaarlijks werkprogramma.

3. De Uitvoerende Organen zullen als daggelden voor de bezoekeende deskundigen, een bedrag in locale munteenheid ter beschikking stellen overeenkomstig de door de F.A.O. aan haar deskundigen en consultants betaalde daggelden; het jaarlijkse bedrag aan daggelden zal in het werkprogramma zoals genoemd in bovenvermelde paragraaf 4 van Artikel III, aangegeven moeten worden.

4. De reizen voorzien in het jaarlijks werkprogramma zullen dertig (30) dagen van te voren door de Uitvoerende Organen moeten worden bevestigd.

5. Het versturen van materieel en uitrusting van het ene naar het andere land zal volgens Artikel VI van het Basisakkoord inzake Wetenschappelijke en Technische Samenwerking geschieden, en de in verband daarmee ontstane onkosten zullen eveneens door de partijen worden omschreven in het jaarlijks werkprogramma.

ARTIKEL V

SLOTBEPALINGEN

1. Het Braziliaans Instituut voor Landbouw Onderzoek - EMBRAPA - en de Anton de Kom Universiteit van Suriname zullen bij ziekte, en ongeval, tijdens de technische missies van de deskundigen van hun respectieve

tegenhangers, onmiddellijke hulpverlening aan hen verschaffen en in geval van overlijden tijdens de uitoefening van werkzaamheden buiten de eigen grenzen zal de aansprakelijkheid bij de zendende Partij berusten.

2. De bepalingen van Artikel V van het Basisakkoord voor Wetenschappelijke en Technische Samenwerking zijn van toepassing op deskundigen die aangewezen zijn om hun werkzaamheden op het grondgebied van het ander land uit te oefenen.

ARTIKEL VI

INWERKINGTREDING

1. Het onderhavige Aanvullend Addendum zal voorlopig van kracht zijn vanaf de datum van ondertekening, en zal definitief in werking treden wanneer zowel de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië als de Regering van de Republiek Suriname elkaar via diplomatische kanalen in kennis stellen, van de vervulling van hun respectieve interne wettelijke vereisten.

2. Het onderhavige Aanvullend Addendum kan gewijzigd worden met wederzijdse instemming van de Regering van de Federatieve Republiek Brazilië en de Regering van de Republiek Suriname nadat de respectieve interne wettelijke formaliteiten zijn vervuld.

Gedaan te Paramaribo, op maart 1989, in het Portugees het en Nederlands, waarvan beide teksten gelijkelijk authentiek zijn.

Voor de Regering
van de Federatieve Republiek Brazilië:

[Signed — Signé]¹

Voor de Regering
van de Republiek Suriname:

[Signed — Signé]²

¹ Signed by Paulo Tarso Flecha de Lima — Signé par Paulo Tarso Flecha de Lima.

² Signed by Edwin Sedoc — Signé par Edwin Sedoc.

[TRANSLATION — TRADUCTION]

PROTOCOL¹ FOR THE ESTABLISHMENT OF A PROGRAMME OF COOPERATION IN THE FIELD OF RESEARCH ON PATHOGENIC AGENTS AFFECTING THE OIL-PALM, SUPPLEMENTARY TO THE BASIC AGREEMENT ON SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE FEDERATIVE REPUBLIC OF BRAZIL AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SURINAME

The Government of the Federative Republic of Brazil and
The Government of the Republic of Suriname,

Bearing in mind that, on 22 June 1976, the Federative Republic of Brazil and the Republic of Suriname signed the Basic Agreement on scientific and technical cooperation,²

Bearing in mind that article I, paragraph 2, of the aforementioned Basic Agreement stipulates that the programmes and projects within the area of scientific and technical cooperation shall be the subject of specific complementary agreements,

Bearing in mind that cultivation of the oil-palm is one of the main choices for permanent farming in the Amazonian region of Brazil and Suriname,

Bearing in mind that the Brazilian Agricultural Research Company (EMBRAPA) and the Anton de Kom University of Suriname have for some time been working together on a joint research programme on the disease "bud rot", which affects the oil-palm in the Amazonian region,

Bearing in mind that the Brazilian Agricultural Research Company (EMBRAPA) and the Anton de Kom University of Suriname specifically wish to establish officially a collaborative research programme on pathogenic agents affecting oil-palms,

Have agreed as follows:

Article I

OBJECTIVES

The Purpose of this Supplementary Protocol is to establish a scientific exchange programme in the field of "bud rot" of the oil-palm and other diseases which affect that crop in Brazil and Suriname.

¹ Came into force provisionally on 3 March 1989, the date of signature, and definitively on 7 May 1990, the date on which the Parties informed each other of the completion of their domestic legislative procedures, in accordance with article VI (1).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 1039, p. 137.

*Article II***EXECUTING ORGANS**

The Governments of the Federative Republic of Brazil and the Republic of Suriname designate, respectively, as executing organs for this Supplementary Protocol the Brazilian Agricultural Research Company (EMBRAPA) and the Anton de Kom University of Suriname.

*Article III***SPECIFIC PROVISIONS**

1. Cooperation shall include joint participation in the research to be carried out in Brazil and Suriname through the exchange of technical and scientific experiences and information and the exchange of research materials.
2. In order to carry out the joint research, EMBRAPA and the Anton de Kom University of Suriname undertake, through their research units dealing with oil-palms, to put at the disposal of the programme, laboratories, tracts of land for experimental purposes, teams of researchers and the production lands of private producers, through agreements to be drawn up with the latter.
3. Both Parties shall guarantee comprehensive, reciprocal access to the results obtained by joint work in Brazil and in Suriname, through publications and through the use of methods and procedures to be developed by them.
4. The activities and expenses of each Party shall be specified in annual plans of operation to be mutually agreed through an exchange of letters.

*Article IV***FUNDING**

1. Costs and the exchange of specialists provided for in article III, paragraph 1 above, shall be assumed by EMBRAPA and the Anton de Kom University of Suriname in the following manner:
 - (a) The Party sending technical experts shall pay for their international transport costs;
 - (b) The Party receiving the foreign technical experts shall assume the costs of daily subsistence and any domestic travel required for the performance of the mission.
2. The executing organs both undertake to pay, annually, the international transport costs and necessary daily subsistence expenses of technical experts involved in the exchange in accordance with the requirements set forth in the annual plans of operation.
3. The executing organs shall pay as a daily subsistence allowance for visiting technical experts the equivalent in local currency of the daily subsistence allowance paid by FAO to its technical experts and consultants, the annual level of the daily subsistence payments to be established in the plans of operation referred to in article III, paragraph 4, above.

4. The travel of technical staff provided for in the annual plans of operation must be approved by the executing organs at least 30 (thirty) days in advance.

5. The dispatch of materials and equipment from one country to the other shall be regulated by article VI of the Basic Agreement on scientific and technical co-operation and the related expenses shall also be determined by the Parties in the annual plans of operation.

Article V

FINAL PROVISIONS

1. The Brazilian Agricultural Research Company (EMBRAPA) and the Anton de Kom University of Suriname undertake to provide emergency assistance to specialists of the other Party in the event of illness or accident when they are on a technical mission. In the event of the death of a specialist while serving abroad, the sending party shall be responsible.

2. The provisions contained in article V of the Basic Agreement on scientific and technical co-operation shall apply to the specialists appointed to carry out activities in the territory of the other country.

Article VI

ENTRY INTO FORCE

1. This Supplementary Protocol shall enter into force provisionally on the date of its signature, and definitively when the Government of the Federative Republic of Brazil and the Government of the Republic of Suriname inform each other, through the diplomatic channel, of the completion of the procedures prescribed by their domestic legislation.

2. This Supplementary Protocol may be amended by mutual agreement between the Government of the Federative Republic of Brazil and the Republic of Suriname subject to the completion of the procedures prescribed by their domestic legislation.

DONE at Paramaribo, on 3 March 1989, in duplicate, in Portuguese and Dutch, both texts being equally authentic.

For the Government
of the Federative Republic of Brazil:

[*Signed*]

PAULO TARSO FLECHA DE LIMA

For the Government
of the Republic of Suriname:

[*Signed*]

EDWIN SEDOC

[TRADUCTION — TRANSLATION]

PROTOCOLE COMPLÉMENTAIRE¹ À L'ACCORD DE BASE RELATIF À LA COOPÉRATION SCIENTIFIQUE ET TECHNIQUE, CONCLU ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRATIVE DU BRÉSIL ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DU SURINAME POUR LA MISE EN ŒUVRE D'UN PROGRAMME DE COOPÉRATION EN MATIÈRE DE RECHERCHE SUR LES PARASITES DU PALMIER À HUILE

Le Gouvernement de la République fédérative du Brésil et

Le Gouvernement de la République du Suriname,

Considérant que, le 22 juin 1976, la République fédérative du Brésil et la République du Suriname ont signé un Accord de base relatif à la coopération scientifique et technique²,

Considérant que le paragraphe 2 de l'article premier dudit Accord de base prévoit que les programmes et projets à réaliser dans le cadre de la coopération scientifique et technique feront l'objet de protocoles complémentaires particuliers,

Considérant que la culture du palmier à huile est l'une des principales cultures permanentes pratiquées en Amazonie, au Brésil et au Suriname,

Considérant que l'Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria (EMBRAPA) et l'Université Anton de Kom du Suriname collaborent depuis quelque temps à la réalisation d'un programme commun de recherche sur la maladie « podridão da flecha » (« speerror ») dont souffre la culture du palmier à huile en Amazonie,

Considérant que l'Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria (EMBRAPA) et l'Université Anton de Kom du Suriname ont la volonté expresse de mettre formellement en œuvre un programme de collaboration pour la recherche sur les parasites du palmier à huile,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

OBJECTIFS

Le présent Protocole complémentaire a pour objectif la mise en place d'un programme d'échanges scientifiques sur la « podridão da flecha » du palmier à huile ainsi que sur les autres maladies dont souffre sa culture, à la fois au Brésil et au Suriname.

¹ Entré en vigueur à titre provisoire le 3 mars 1989, date de la signature, et à titre définitif le 7 mai 1990, date à laquelle les Parties se sont informées de l'accomplissement de leurs formalités légales internes, conformément au paragraphe 1 de l'article VI.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1039, p. 137.

*Article II***ORGANISMES D'EXÉCUTION**

Les Gouvernements de la République fédérative du Brésil et de la République du Suriname désignent respectivement comme organismes d'exécution du présent Protocole complémentaire l'Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria (EMBRAPA) et l'Université Anton de Kom du Suriname.

*Article III***CARACTÉRISTIQUES PARTICULIÈRES**

1. La coopération prendra la forme d'une participation conjointe aux recherches qui seront effectuées au Brésil et au Suriname, moyennant l'échange de spécialistes, d'expériences et d'informations techno-scientifiques et de matériels de recherche.

2. Pour l'exécution des travaux communs de recherche, l'EMBRAPA et l'Université Anton de Kom du Suriname s'engagent à mettre à la disposition du programme, par l'entremise de leurs unités de recherche sur le palmier à huile, des laboratoires, des zones expérimentales, des équipes de chercheurs ainsi que des zones de production de producteurs privés, par le biais d'accords qui seront conclus avec ces derniers.

3. Les deux Parties assureront une vaste participation réciproque à l'exploitation des résultats des travaux communs, aussi bien au Brésil qu'au Suriname, que ce soit par le biais de publications ou par l'usage de méthodes ou de procédés qui seront mis au point à l'occasion de ces travaux.

4. Les activités et les frais de chacune des Parties devront être définis dans des plans d'opérations annuels concertés entre les deux Parties par échange de correspondance.

*Article IV***FINANCEMENT**

1. Les frais liés à l'échange de spécialistes prévu au paragraphe 1 de l'article III ci-dessus seront assumés par l'EMBRAPA et l'Université Anton de Kom du Suriname selon les modalités suivantes :

a) La Partie qui enverra des techniciens en paiera le déplacement entre les deux pays;

b) La Partie qui recevra les techniciens prendra en charge les indemnités de subsistance des techniciens étrangers ainsi que les éventuelles dépenses intérieures nécessaires pour l'accomplissement de leur mission.

2. Les organismes d'exécution s'engagent à financer chacun, chaque année, les déplacements entre les deux pays ou les indemnités de subsistance des techniciens inclus dans l'échange, selon les besoins établis dans les plans d'opérations annuels.

3. Les organismes d'exécution paieront à titre d'indemnités de subsistance aux techniciens en visite la valeur en monnaie locale correspondant aux indemnités

de subsistance payées par la FAO à ses techniciens et consultants, le montant annuel de ces indemnités devant être prévu dans les plans d'opérations visés au paragraphe 4 de l'article III ci-dessus.

4. Les voyages du personnel technique prévus dans les plans d'opérations annuels devront être confirmés par les organismes d'exécution avec un préavis d'au moins 30 (trente) jours.

5. L'envoi de matériels et d'équipements d'un pays à l'autre sera régi par les dispositions de l'article IV de l'Accord de base relatif à la coopération scientifique et technique, étant entendu que les frais correspondants seront eux aussi définis par les Parties dans les plans d'opérations annuels.

Article V

DISPOSITIONS FINALES

1. L'Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecúaria (EMBRAPA) et l'Université Anton de Kom du Suriname s'engagent en cas de maladie ou d'accidents éventuels, à prêter une assistance d'urgence aux spécialistes de l'autre Partie qui accompliront des missions techniques; en cas de décès de spécialistes dans l'exercice de leurs fonctions à l'étranger, cette responsabilité incombera à la Partie qui aura envoyé lesdits spécialistes.

2. Les dispositions de l'article V de l'Accord de base relatif à la coopération scientifique et technique s'appliqueront aux spécialistes désignés pour travailler sur le territoire de l'autre pays.

Article VI

ENTRÉE EN VIGUEUR

1. Le présent Protocole complémentaire entrera provisoirement en vigueur à la date de sa signature et définitivement lorsque le Gouvernement de la République fédérative du Brésil et le Gouvernement de la République du Suriname se seront mutuellement informés, par la voie diplomatique, de l'accomplissement de leurs formalités légales internes.

2. Le présent Protocole complémentaire pourra être modifié par accord mutuel entre le Gouvernement de la République fédérative du Brésil et le Gouvernement de la République du Suriname, sous réserve de l'accomplissement préalable de leurs formalités légales internes.

FAIT à Paramaribo, le 3 mars 1989, en deux exemplaires en langues portugaise et néerlandaise, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
de la République fédérative du Brésil :

[Signé]

PAULO TARSO FLECHA DE LIMA

Pour le Gouvernement
de la République du Suriname :

[Signé]

EDWIN SEDOC

